

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1858 de Mitropolitul Andreiu Șaguna
APARE SĂPTĂMÂNAL

Str. Șaguna 8

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni
125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei, —
Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe
se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu,
strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se
refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiilor
un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică
de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiile
se adresează **Administrației** ziarului Telegraful
Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Probleme catehetice

Seninătatea, îngăduința și iubirea creștinească în catehizație

Seninătatea este o însușire de adevărată și creștinească podoabă în zestrea sufletească a unui catehet. Ea presupune și chiar adevărate multe stăpânire de sine, împăcare cu Dumnezeu, cu conștiința proprie și cu realitățile atât de variate ale acestei lumi, temeinicie în cunoașterea materialului biblic, optimism și nădejdi fericite într'un rezultat cât mai bogat al strădaniilor noastre spre evanghelizarea tineretului școlar. Seninătatea alungă cutele grijilor mărunte de pe fața catehetului, topește gheața distanței dintre dascăl și elev și aduce mult soare și multă căldură creștinească în clasă. Ea creiază prestigiu pentru catehet și cucerește încrederea copiilor. Din ora de catehizație, seninătatea creștinească face un popas de recreație și întremare duhovnicească.

Dar oare, nu ne-ar fi de folos să avem seninătate sufletească până și în cele mai grele momente ale vieții noastre? Și cât de mulțumiți am fi în multe împrejurări, dacă ne-am apropia măcar de seninătatea cu care și-a băut Isus păharul, sau de aceea cu care sfinții au pășit printre vicisitudinile vieții!

Spre o asemenea stare sufletească pășim din primii ani ai vieții noastre, dacă ne stă în preajmă un exemplu viu. Dar școala ne întărește în această privință și în deosebi prin seninătatea împrăștiată dela catedră ca și prin aceea care răzbește prin vremi din toată istoria creștinătății.

A zugrăvi, în lecții, caractere senine, — aceasta este o lucrare de pricepere și adesea de sfortare conștientă și vrednică. A fi senin și a duce seninătatea și în clasă, — aceasta este o chestiune de educație individuală și de înțelegere a misiunii preoțești. A reuși să dai totul și mai departe, adică a crește caractere tari prin seninătatea lor — aceasta este un postulat vrednic de strădaniile unui catehet.

Se'nțelege, în oricare din aceste situații se poate ajunge numai dacă știm și reușim să ne smulgem cât mai adesea din lumea micilor preocupări și din apăsarea grijilor mărunte. Să considerăm școala ca adevărat ca pe a doua biserică, iar catedra drept amvonul ei. Să slujim catedrei cu seninătatea din preajma prestolului și să catehizăm cu râvna predicii dela Inviere. Atunci realizăm mult... poate chiar totul.

Ar fi să adăogăm aici că din seninătate mai izvoresc și alte însușiri: liniștea, calmul și «blândețea porumbelilor». Ele sunt atât de asemănătoare cu maica lor, încât, aici, nu e de lipsă o discuție mai largă.

Deosebit de importantă este însă, în catehizație, înțelegerea, răbdarea, îngăduința. Copiii nu sunt ca noi și nici nu pot fi apreciați exact după criteriile noastre subiective. În raport cu realitățile morale și chiar cu împrejurările vieții, ei acționează în mod adesea neînțeleș de noi. În virtutea firii lor, pentru cheltuirea surplusului de energie care zace în ei, dar cu deosebire din necesitatea de a face mișcări reclamate de organismul lor în continuă dezvoltare, copiii trebuie să fie sburdalnici și chiar neastâmpărați. Ceeace însă nu echivalează cu ștângăria, nici cu obrăsnicia și nici cu lipsa de respect. Aceasta e o situație asupra căreia se cade să fim în clar. Fiindcă, e adevărat, cu obrăsnicia trebuie să fim severi, dar față de sburdalnicia și neastâmpărul copiilor ni se cere multă îngăduință. O mișcare în bancă, o explozie de sburdalnicie și veselie copilărească, un moment de neatenție, o uitare de sine, o întrebare curioasă, dar, ceeace se întâmplă adesea, chiar și o evadare a copilului în lumea dinafara clasei, — iată atâtea lucruri mici legate de natura copiilor și de psihologia lor. Dar, iarăși, iată atâtea momente cari pot fi martore și în cursul unei ore de catehizație și față de care, în calitate noastră de părinți duhovnicești, ni se cere multă, multă înțelegere și îngăduință. Să nu ne sperie asemenea afirmații și să nu credem că prin această îngăduință am sacrifica disciplina clasei. Toate au o limită și înțelepciunea catehetului adevărat este în stare să stabilească o graniță și în situația arătată mai sus. Și-apoi, cum afirmam și cu altă ocazie, însuși prestigiul catehetului înfățișează cea mai autentică frână în definirea atitudinii zilnice a școlarilor.

Propriu zis, ceeace am spus până acuma se referă mai mult la realități de nuanță psihologică. Îngăduința catehetului trebuie pusă la contribuție însă și cu privire la alte amănunte din viața copiilor.

Astfel, știut este că elevii intră adesea în clasă aducând în sufletul și în ținuta lor reminescentă și ecoul faptelor din lumea extrașcolară. Unii se arată posomorâți, alții vin chiar nemâncați. Sunt și copii cari aduc cu ei atmosfera familiei sărace și apăsate de grijile existenței. Unii se prezintă cu întârziere, iar alții cu lecția nepregătită. Dar câte necazuri nu colindă prin lume și câte nu poposesc peste fiecare din noi și deci și peste micii copilași!

În asemenea împrejurări, procedând fără calm și îngăduință, se poate întâmpla să distrugem sensibilitatea și sinceritatea copiilor și să facem

din ei niște mărginași ai vieții adevărate. În cele mai multe cazuri, asemenea împrejurări au un temei justificativ. Ceeace nu trebuie uitat. Îngăduința care o arătăm față de proprii noștri fii, trebuie să constituie măsura cu care cântărim și necazurile pruncilor noștri duhovnicești. Catehetul ortodox are familie. De aceea, mai mult decât alții, el înțelege sensul acestor cuvinte: «Fiți răbdători spre toate»...

Situându-se în această atitudine de îngăduință și înțelegere creștinească față de viața integrală a elevilor, catehetul ajunge în situația de a se vedea strâns legat de toate manifestările acestora și se trezește participând cu toată dragostea la bucuriile și la realizările lor. Munca și strădania școlarilor nu trebuie însoțită numai de binecuvantarea preotului, ci în aceeași vreme și de atenția și încurajarea sa. O asemenea atitudine poartă în sine, totdeauna, ceva constructiv, stărnește emulație și entuziasm curat în lumea școlărească. O atitudine contrară aduce cu sine, totdeauna, germenul descurajării și al defetismului.

Dar tot ceeace s'a vorbit și s'a arătat până aici își are izvorul în virtutea creștinească a iubirii. Iubirea este coroana tuturor însușirilor unui catehet. Catehizația însemnează apostolat. Și apostolat fără dragoste creștinească nu aduce roadă. Catehizația însemnează jertfelnicie. Dar unde nu există dragoste, acolo nu se plinește jertfa. Catehizația mai însemnează perpetuarea activității învățătoare a Mântuitorului Hristos. Dar El a propovedit din dragostea Sa nemărginită pentru mântuirea sufletească a oamenilor și aceasta indică felul și rostul propovedirii noastre în școală. Propoveduirea Mântuitorului a convins și a cucerit sufletul oamenilor, fiindcă a purces numai din dragostea pentru ei. Catehizația poate crește creștini convinși, tot numai dacă pornește din dragostea pentru școlari. Fără dragoste nici măcar nu se poate concepe educația. Numai prin ea se stabilește legătura sufletească între oameni și ea singură țese firul legăturii părintești dintre educator și ceice au nevoie de creștere.

Deci, cât mai multă dragoste pentru catedra noastră și copilași. Fiindcă, fără această virtute, zadarnică se face pregătirea noastră intelectuală, zadarnic se dovedește talentul pedagogic și zadarnic ne vom strădui să fim senini, dreți, înțelegători și îngăduitori. Căci răceală este și rămâne pecetea strădaniilor noastre.

Oare unde, mai mult decât în catehizație, se verifică înțelepciunea apostolului Pavel dela I Corinteni 13, 1-8: «Toate limbile omenești și îngerești de le-aș vorbi, dacă nu am dragoste, m'am făcut aramă sunătoare, și chimb al gălăgios. Și dar proorocesc, dacă aș avea și toate tainele le-aș cunoaște și orișice știință, și de-aș avea credință atât de multă să

mut munții din loc: dacă nu am dragoste, — nimic nu sânt. Și toată avere mea de-aș face-o milostenii și trupul mi l-aș da să fie ars: dacă nu am dragoste, — nimic nu sânt. Dragostea răbdă îndelung; dragostea este plină de bunătate; dragostea nu știe de pizmă; nu se laudă; nu se trufește. Dragostea nu se poartă cu necuviință, nu caută ale sale, nu se aprinde de mânie, nu pune la socoteală răul. Nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr. Toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduiește, toate le răbdă. Dragostea nu pier niciodată».

Pericopa aceasta nu are asemănare în adâncime și în adevăr. Ea singură rezumă tot secretul educației și temeiul care trebuie să determine întreagă atitudinea catehetului față de elevii săi.

Dar dragostea este o virtute, la întărirea căreia lucrează harul lui Dumnezeu. Să ne rugăm deci, ca acest har să vie și peste noi.

D. Călugăr

Zlua de 6 August a fost și în anul acesta un prilej de a găsi întrunite în fața scumpelor oseminte din cripta dela Mărășești cele două generații: a făuritorilor României întregite și a tinerilor cari se străduiesc să păstreze ce-au cucerit înaintași.

Luptătorii de altă dată, precum și tinerii cari n'au primit botezul focului, — mână în mână, îngenunchiați pe treptele Mausoleului, fac sacrul jurământ: „Nici o brazdă din pământul scump al patriei“.

Nr. 9111/1939.

Comunicat

Se aduce la cunoștința Onor. oficii protopopești și parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu, că organizația nouă a Gărzii Naționale și-a început activitatea sa în înființarea formațiunilor de gardă națională în sate, reședințe de comune, de plase și comune urbane.

Având în vedere că printre scopurile urmărite de această instituție este și înălțarea credinței creștine și rosturile ei în practica vieții obștești, îndrumăm Onor. cler să îmbrățișeze cu toată căldura acțiunile acestei instituții, iar adunările pentru organizarea formațiunilor în sate și comune a Gărzii Naționale să fie precedate de slujbă religioasă în sobor în localul adunării, când vor fi anunțați din partea comandantilor gărzii naționale județene.

După serviciul divin, cucernicii preoți vor arăta însemnătatea și rostul gărzii naționale.

Sibiu, 7 August 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Deschiderea școlii de inițiere a Serviciului Social

Duminecă, în ziua Schimbării la față, s'a făcut, în diferitele localități ale țării, inaugurarea oficială a cursurilor școlii de echipieri a Serviciului Social, cercetate de 4000 de tineri.

Pretutindeni au asistat la festivitate distinși reprezentanți ai autorităților locale civile și bisericești.

În Sibiu, la liceul «Gh. Lazăr», cantonează, încă din ziua de Vineri, 120 tineri studenți, cursiști ai școlii Serviciului Social, în care instruirea se face de comandanți specialiști ai Serviciului.

Ceremonialul deschiderii s'a început prin slujbă religioasă, săvârșită în Aula Academiei teologice «Andreiane».

A urmat apoi șirul cuvântărilor ocazionale:

I. P. S. Sa mitropolitul NICOLAE al Ardealului, în cuvântul său, arată că tineretul de astăzi se poate simți fericit, când i-a fost dat să se apropie, cu tot avântul vârstei sale, de problemele Serviciului Social, creat de M. Sa Regele nostru; cei ieșiți din această școală sânt chemați să activeze în mijlocul poporului, ducându-i îndrumările și sfaturile trebuitoare, așa cum de alt fel s'a lucrat și până acum în părțile ardelenesti ale țării, și cum va trebui să se procedeze în tot întinsul pământului românesc, pentru îmbunătățirea condițiilor de viață a țărănimii.

Au mai vorbit, cu potrivite și îmbărbătoare îndemnuri, dnii: General D. Pop, rezidentul regal al ținutului Mureș, colonelul Tocineanu, prefectul județului Sibiu, și Dr. S. Pop, primarul municipiului.

Conducătorul Serviciului Social, care la noi stă sub direcțiunea Asociațiunii «Astra», dl Dr. Gh. Preda, a mulțumit înalților reprezentanți asistenți și s'a îndreptat apoi spre tinerime pregătindu-o, în cuvinte încurajatoare, pentru munca ce o așteaptă.

După un răspuns dat de unul dintre studenții cursului, s'au trimis tele-

grame omagiale către M. Sa Regele, și către președintele Serviciului Social, D. Gusti.

Cursurile școlii, cu aplicații practice, s'au început în ziua următoare și vor dura până la începutul lui Septemvrie.

O mărturisire de credință tinerească în sens creștin și național

Echipierul Negulescu N. Marin, licențiat al facultății de teologie, a rostit la inaugurarea «Școlii-tabără de echipieri a Serviciului Social din Sibiu» în 6 August 1939, între altele și următoarele:

Vorbesc în numele grupului de comandă al Școlii de Echipieri ai Serviciului Social dela Sibiu și în numele tinerilor cărturari ai țării, chemați prin lege să-și facă datoria față de neam.

Imi iau libertatea să însirui, în linii largi, ideile călăuzitoare ale acestei mari strădanii și să precizez puțină de încadrare a tineretului în mentalitatea și în disciplina nouă impuse de legea Serviciului Social. Această lege a căutat, să indice un drum pentru a croi o altă existență neamului acestuia. Intemeiat pe această lege a S. S. tineretul va trebui să se amestece, hotărât și fără zăbavă, în problema de căpătâi a vieții noastre naționale în problema satului.

Să lăsăm truda slujitoare a intereselor noastre personale și să coborâm în mijlocul mizeriei țărănești, în mijlocul durerii care-și înalță brațele spre ajutor din 13.000 de locuri, să ne amestecăm în viața satului și să vedem ce putem face. Căci formula aceasta nouă a Serviciului Social, care a surprins pe mulți, nu pretinde altceva decât ca orice tânăr român, care cere statului un serviciu la care-i dă dreptul diploma și licența pe care o posedă, să slujească mai întâi **gratuit** —statul, acolo unde ființa lui o cere.

Tăria statului stă în sănătatea satelor. Ele trebuiesc păstrate. Așa dar statul va trimite pe tinerii solicitați să

apere satul, să apere ființa neamului. Fiecare după puterea și după pregătirea lui. După aceea tinerii se vor bucura de libertatea de a-și valorifica aptitudinile pe propria lor răspundere. Acum ne cheamă satul să învățăm dela el cum trebuie să prețuim și să cunoaștem comorile neamului pe care doar el le mai păstrează.

Cuvântul poruncitor al Domnului Iisus Hristos este: «Cel ce voește să fie mai mare între voi, să fie slujitorul vostru și care între voi va vrea să fie întâiu, să fie sluga voastră» (Mat. 20)

Acesta este sensul adevărat al S. S. sensul creștin. Acesta este motivul care împinge năzuințele spre acțiune. La umbra lui se încleștează în trainice încordări, tot robotul nostru luminat de simțământul național și cel social-politic.

Toată acțiunea S. S. se sprijină pe sistemul de gândire al profesorului Gusti, care are mare merit de a fi scos sociologia din rafturi și de a o transpune în miezul realității sociale.

Pentru sociologia gustiană, obiectul principal este **satul**, ca așezare socială, de unde trebuie să se înceapă marile reforme. Dar ridicarea satului nu se face pe dinafară, la întâmplare, ci după o cunoaștere mai dinainte amănunțită și temeinică.

Și aci ajungem la aspectul sociologiei gustiene, care sunt trei și care încadrează de fapt întreaga gândire a sociologului dela București.

a) un aspect **sociologic pur**, care impune o totală cunoaștere a nucleului sau a grupului social, prin cercetarea monografică, care analizează faptele și realitățile sub toate aspectele lor;

b) un aspect **etic**, care impune o tendință de clasare a faptelor consemnate de sociologie în bune și rele, obligându-te să te hotărăști a îndrepta ceea ce este rău și a încuraja ceea ce este bine și

c) un aspect **politic**, care împinge imboldul spre acțiune și care acționează hotărârile spre faptă, spre a transforma idealul într'o realitate socială. Acțiunea aceasta întru realizarea idealului constituie politica.

Dar acțiunea politică, dinamizarea aceasta a hotărârilor, nu se realizează dela sine în cadrul S. S., ci ea trebuie să

fie neapărat dirijată de un ins: acesta este șeful de echipă și peste el comandantul S. S.

Aceștia trebuie să fie bine pregătiți, pentru că să știe să îmbineze magistral gândul curat despre muncă, cu entuziasmul tinereții. Fiindcă acțiunea S. S. se sprijină toată pe elanul tinereții. Cât poate să facă tinerețea, am văzut din munca echipelor regale studentești. Tinerețea este vremea idealurilor mari, este vremea aurită — cu visuri de viitor, cu efuziuni candides și calde de lirică sentimentală. Năzuințele tinereții se ridică spre ceruri, ca o adiere caldă de tămâie. Cu tinerețea sufletul este plin ca o Biserică în care nu s'a isprăvit încă Liturgia.

Echipierii care se pregătesc luna aceasta în cele 32 școli ale S. S. și care vor înfițe în inima satelor românești drapelul crezului nou al muncii și al disciplinei acesteia vor trebui să învețe dela început că lucrul căruia s'au dăruit, nu este de o zi sau cinci, ci că ei trebuie să dureze un spirit de viață nouă printre deceniile ce vor veni.

În istoria culturii românești, grija tineretului de astăzi pentru ființa neamului, va constitui, fără îndoială, o pagină poleită cu aurul idealismului. Ideal, a cărui flăcără luminează drumul tinerei generații, înspre sat, înspre neamul însuși.

Nr. 8549—1939.

AVIZ

Sfânta Fecioară Maria, fiind aleasă ocrotitoare marinarilor, la 15 Aug. c. se va face pomenirea eroilor marinari, morți în războaiele din 1877, 1913 și 1916—1919.

Liga navală română, de sub președinția Augustului nostru Suveran, face apel la credincioși, ca din prilejul prasnicii Sf. Maria, patroana Marinei, să-și dea obolul lor în scopul ajutorării Marinei noastre.

Darurile se vor trimite la casa arhiepiscopozană prin oficiile parohiale. Sibiu, 10 August 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

* FOIȘOARA *

Răspuns omonimului meu dela Craiova, preot unit Dr. Ioan Stanciu

(4) de Pr. Prof. Dr. IOAN STANCIU

În Nr. 24 al «Unirii» din Blaj iubitul meu coleg dela Craiova, provocându-se la Hurmuzachi Fragm. II, 141, voește să ne dovedească că pe vremea secolului al 18-lea, când ne-a venit pe cap nefericita de «sfânta unație», și ortodocșii au persecutat pe uniți, nu numai aceștia pe ortodocși. Și anume hoții de păgubași, ortodocșii, au fost instigați la aceste răsunări de către sârbi, greci, maghiari și de unele instrumente ale acestora, iar eu «more proprio» tac și nu însir lucrurile acestea. Bine înțeles rău au făcut ortodocșii că ici-colo s'au mai răsunat și ei pe furis, căci doar «unirea așa cum a fost făcută în 1700, a fost proiectată în așa fel ca să nu fie uniți și neuniți, ci numai uniți.»

Auziți filosofie! Unirea a fost proiectată de Kollonici, Baranyi, Szunyog, Hevenes și vreo câțiva protopopi români, să fie toată suflarea românească unită. Asta înseamnă că vinzi pielea ursului care e încă în pădure. Poporul român habar n'avea de proiectul acesta grandios, făcut pe socoteala și în detrimentul credinței sale strămoșești. Realitatea a fost însă cu totul contrară proiectului. Masa poporului a ținut cu îndrăjire la strămoșeștile datini și nu a voit să se papistășiască odată cu capul. A plătit gloabe peste gloabe, a suferit milităria și pandurii, a mai înghițit și bătaii și temnițe, până chiar la Kufstein, dar legea nu și-a părăsit-o.

Admitem că în dreapta indignare poporul ici-colo s'a răsunat și a făcut acte

de violențe împotriva preoților uniți, dar acest lucru nu înseamnă că sentimentele lui au fost cu uniții, ci dimpotrivă. Am dori în schimb ca fratele dela Craiova să ne arate cazuri în cari poporul s'a răsculat, sau și-a răsunat asupra vre-unui preot ortodox.

Este un argument neserios și copilăros să arunci vina asupra grecilor, sârbilor și maghiarilor că au instigat poporul împotriva uniților. Dar uniții au avut de partea lor puteri mai mari și posibilități mai vaste de instigare, decât oprimații de ortodocși. Au avut toată oficialitatea, milităria, pandurii, întreg ordul călugărilor ieziuiți și toată preoțimea papistașe din Ardeal. Cum se face că toți aceștia n'au putut instiga poporul împotriva susținătorilor ortodoxiei? Mai ales dacă avem în vedere că «sfânta unire» a fost proiectată să fie toată suflarea românească unită!

Iar glasul răgușit dela Craiova continuă: «sfânta unire n'a fost cauza eficientă a certelor și persecuțiilor împrumutate între români». Dar cine a fost cauza eficientă, câtă vreme preoțimea unită, în frunte cu vicarul, ulterior devenit episcop, P. P. Aron, înconjurată de toată puterea lumească, ca să facă ceva pentru «sfânta unire», cutreera satele, prindea preoții ortodocși, îi lega în miez de iarnă de coada calului, ridică preotese cu copii sugaci și în ger le transporta cu copilul înghețat în brațe în închisori, le răpea avutul și bisericuțele clădite cu multă trudă și sudoare..., care era cauza eficientă dacă nu «sfânta unire»?

Să le lăsăm în pace — vorba colegului dela Craiova — pentru că dănsului nu-i plac lucrurile acestea. Îi convine mai bine să fantazeze și să vadă totul prin prisma intereselor papistașe. Chiar pe Bucov îl spală de iese curat, ba chiar ca un finger salvator, care n'a lăsat cetățenii să se încaiere.

Totuși să vedem ce ne spune dl N. Iorga, cu competența-i recunoscută, referitor la începutul și desvoltarea ulterioară a unirii.

«Sărbătoarea unirii din Bălgrad... fusese stricată prin protestul sgomotos făcut la ușa bisericii mitropoliei... peste puțin se prezintă de către nobilul român Gabriel Nagyszegy o plângere de acest fel, adăugându-se în ea amenințarea că, dacă se face silă românilor, ei ar putea să privească, la o întâmplare și către alți stăpâni... arestarea lui Nagyszegy nu potoli firește tulburarea din spirite, care făcea ca guvernul să se teamă de rășcoală...» (N. Iorga, Ist. Bis. rom. ed. II, vol. II, pg. 36).

Iată că dela început — fără greci și fără sârbi — spiritele erau tulburate împotriva unației în așa măsură încât guvernul se temea de o rășcoală serioasă. Suntem deci în drept să fim curioși că confratele dela Craiova de unde își scoate afirmația: «fracțiunea neunirii a început a crește, nutrită de dușmanii unirei...». Fracțiunea a putut fi mâna de protopopi, cari din interese materiale, împreună cu ajutorul larg al iezuiților și al celorlalți puternici ai zilei, au clocit unația și a ieșit din ea o caricatură a proiectului, vorba latinească: parturiant montes, nascitur ridiculus mus.

Impotriva unației dela început era Țara Făgărașului, Hațeșul și Inidoara, Banatul întreg, Maramurășul care avea vladică ortodox, (N. Iorga o. c. II, 36—38).

„Îndată după sinodul slab frecventat, din Iunie 1701, protopopii fură chemați din nou în Noemvrie, la 16 Iulie și vladica și cărmuitorul lui de multă vreme, Ladislau Baranyi... dădeau voie protopopilor George și Ioan, precum și tuturor credincioșilor lor din Inidoara, oraș și ținut, să trăiască precum au trăit până acuma, după obiceiul pravilii grecești și românești... neadăugând și nescăzând, cu o singură condiție... să

nu hulească legea împăratului și cele patru puncte, de care nu sunt dator să se ție», (N. Iorga o. c. II pg. 37, după Magn. ist. III, 322).

Iată ce cerea Atanasie și Baranyi dela protopopi — o nimica toată — și nici decum dela țărani, unde nu cutează să se adreseze, pentru că știau că în materie de convingeri religioase, aceștia nu cedează și nu discută.

În 1711 partidul ortodox a reușit «să strângă pe protopopi laolaltă pentru o declarație solemnă în favoarea legii vechi... pe care însuși Atanasie o iscăli», (N. Iorga o. c. pg. 41) cu toată împotrivirea iezuitului Hevenesii.

Atanasie, neîmpăcat cu soarta, împărțit de teologul străin, a reposat în 1713, iar la înmormântarea lui s'a ținut o cuvântare latinească și una ungurească.

Ca și sub acest arhiereu și după moartea lui «sfânta unație» a rămas într'o situație jalnică. Taberele începeau să se contureze. Pe deoparte poporul român, care ținea morțiș legea strămoșilor, iar pe de alta parte vreo câțiva protopopi indoielnici și flexibili în frunte cu iezuiții și cu toată armata oficialității și a forței armate. Și totuși dela Craiova se vestește că unația s'a făcut exclusiv din convingere religioasă.

Urmă pe scaunul vladicesc unealta teologului papistaș, Patachi, după ce iezuitul Wenceslas nu a fost întărit și după ce ungurul Szunyog, iezuit și el, nu a voit să primească vladicia asupra valahilor, (N. Iorga o. c. 42). Patachi avea iurisdicția asupra tuturor uniților. Cari erau acei uniți? Maramurășenii nu-l recunoșteau, Crișenii erau dușmanii unației, Banatul în mare parte era apărât de vladica ortodox din Vârșet. Rămănea deci Patachi cu un mic colțisor, unde ținea sinoade și consfătuiri. În 1727 muri și acest al doilea

Probleme-Recensii-Comentarii

* **Societatea „Sf. Gheorghe” din Satulung în excursie la Sibiu.** — Societatea „Sf. Gheorghe” din Satulung-Braşov, şi-a făcut bunul obicei ca în fiecare an să facă o excursie, care pe lângă faptul că răsplăteşte sârguinţa membrilor când dau răspunsurile la sfânta liturghie, mai poate fi considerată ca un prilej de cunoaştere a ţării.

Anul trecut s'au vizitat mănăstirile Cheia şi Susana. Anul acesta excursia s'a făcut la Sibiu, centrul nostru ortodox, din care pornesc atâtea iniţiative bune, şi care în trecutul său s'a înscris cu înfăptuiri măreţe în istoria neamului şi a bisericii noastre.

În 30 Iulie c., după ce am parcurs cu maşina cei 170 km. în timp de 3 ore şi jumătate, ne aflam la 9 jum. în Sibiu.

Primii paşi i-am îndreptat spre sf. catedrală, unde un sobor de preoţi săvârşeşte sfânta liturghie; ne-am rugat împreună cu mulţimea de popor şi am cunoscut dulceaţa răspunsurilor liturgice date de corul catedralei. Am vizitat apoi muzeul „Astrii”, cu frumoasele costume naţionale din Ardeal, cu icoane vechi, cu picturile făcute de artiştii români etc.

După masă am văzut grădina zoologică din Dumbravă, târgul de mostre anual, Academia teologică, cu capela din apropierea sa, — cu inscripţia: „Ridicatu-s'a acest sfânt locaş în zilele Măriei Sale Carol II, Regele dreptcredincios al României din porneala şi cu grija Înalt Preasfinţiei Sale Mitropolitului Nicolae” — am cântat în cucernicie: „Pe Tine, Te laudăm...”

Apoi, ne-am coborât spre sala unde îşi ţine „Oastea Domnului” adunările. Aici am ascultat versurile spuse de copilaşi şi cântările executate.

La rândul său, corul nostru sub conducerea cantorului Alex. Maxim a cântat: Axionul şi Sfânt... Părintele Gh. Serbu, preşedintele societăţii, a vorbit, exprimând bucuria tineretului din Satulung acum când cercetează acest vechi

oraş. A grăit după aceasta, în pilde alese părintele Mihail Neagu.

Înainte de-a pleca din Sibiu, am cercetat şi noua clădire a „Şcoalei normale de băieţi, Andrei Şaguna”, operă de proporţii puţin obişnuite, ce s'a ridicat tot prin sârguinţa Înaltului prelat dela Sibiu.

Seara coborâ din înălţimi, în timp ce noi ne întorceam spre casă, impresionată adânc de cele văzute. — Pr. Gheorghe Şerbu.

Şcoala de iniţiere a tineretului Serviciului social, combinată cu Şcoala de conducători de cămine culturale din Deva. — În capitala judeţului Hunedoara, la poalele cetăţii Deva, în colul şcolii normale de băieţi, s'a deschis la 1 August c. una dintre cele 29 şcoli de iniţiere a tineretului şi a conducătorilor de cămine culturale, ce au luat fiinţă şi funcţionează pe ţară, în cadrul Serviciului social.

Şcoala funcţionează cu un efectiv de 115 echipieri, veniţi ca absolvenţi ai diferitelor facultăţi din ţară şi cu 35 viitori conducători de cămine, recrutaţi dintre intelectualii ţinutului Mureş şi ai judeţului Hunedoara, din ţinutul Timiş.

Cursurile şcolii au început prin ceremonialul ridicării pavilionului naţional, în cadrul căruia s'a oficiat serviciul divin de către părintele N. Duma, dând răspunsurile corul echipierilor de sub conducerea dlui Bădescu Procopie. Părintele N. Duma arată importanţa actului pentru viitorii conducători ai satului şi ai ţării.

Dl Dr. E. Caba, în calitate de director al şcolii de iniţiere şi de preşedinte al Serviciului social judeţean, dă echipierilor diferite sfaturi şi-i roagă să aibă o ţinută demnă în şcoală şi în afară de şcoală.

Şcoala funcţionează după un program general de lucru, stabilit de către direcţia generală a Serviciului social central şi se aplică pe teren cu mici adaptări după regiune.

vlădică unit, nu numai fără să-l plângă, dar aproape fără să-l ştie nimeni, (N. Iorga o. c. 45). După afirmaţia lui Nilles (444) chiar Patachi s'a exprimat că sătenii nu au încredere în preoţii unişi. La sinodul din Mănăştur, în 1722, protopopii îşi băteau joc de sinoadele chemate de ieziuşi, iar tot în Mănăştur, 1729, tot într'un sinod prezidat de un ieziu din Cluj, iscălită abia 16 protopopi.

Nici sub Patachi nu vedem unaşia aşa după cum vrea să ne o prezinte cucernicul nostru omonim dela Craiova. Intenţia, sau proiectul, după cum se exprimă colegul, de-a face din tot poporul român unit, ci papistaş, o fi fost ea la Kollonici, la Baranyi, la Szunyog, la Hevenesi şi la alţi ieziuşi străini de neamul şi de legea noastră, dar ea nu a fost nici la Atanasie, nici chiar la protopopii lui, doritori de situaţii mai omeneşti, şi cu atât mai puţin la poporul român. Iar dela intenţiei, dela proiecte, până la realizări — cred că îmi condece şi tinerelul meu confrate dela Craiova — este o distanţă, ca între cer şi pământ, mai ales în chestia ginşea a credinţei.

Următorul episcop unit, Ioan Inocenţiu Micu, din Sadu, a avut puţină carte, dar nouă ni se pare că a fost un bărbat care a avut multe porniri nobile faţă de soarta românilor, pe care o dorea îmbunătăţită, tocmai pentru promovarea intereselor unaşiei. A fost şi aceasta o politică înţeleaptă, care dacă ar fi fost înţeleasă de cei chemaţi, putea duce la rezultate frumoase. Dar Viena nu voia să audă de cele promise lui Atanasie, iar dieta din Ardeal în 1744 lipsea pe valahi pentru totdeauna de drepturi şi îi ţinea şi pe mai departe în robie şi umilinţe, (N. Iorga o. c. 122, după Nilles 592).

Era just şi de aşteptat să se pornească pe toată linia o luptă pentru orto-

doxie. Cam în vremea aceasta s'au prezentat aşa numiţi agenţi ai sărbilor şi grecilor, dar activitatea acestora a găsit un teren prielnic în nemulţămirea generală, creată de opresiunile şi persecuţiile permanente asupra românilor. Vlădica Micu era acuzat că stă în fruntea acestei mişcări. În 1744 fu chemat la Viena, iar de aci merge la Roma, pentru justificare, de unde nu s'a mai reintors.

Vlădica, cu intenţii nobile, în Roma, în 1746, pune sub anatemi şi sub escornicire pe teologul ieziu şi pe cucernicul său vicar, aspru în posturi, în care fierbea legume cu ulei de in, asupra luminatului vicariu, Petru Pavel Aron, (N. Iorga o. c. pg. 123).

Nu mai stăruim şi asupra vlădiciei lui P. P. Aron, urmaşul lui Inocenţiu Micu, deoarece cu aceasta nefastă păstorie — reproduasă în mică parte în broşura mea — s'a ocupat pe larg şi detaliat dl Silviu Dragomir în opul valoros din două volume: Desrobirea religioasă a românilor în sec. al 18-lea. Amintesc totuşi că sub acest vlădică, şi uneori chiar sub conducerea lui, s'au săvârşit cele mai grozave persecuţii împotriva ortodocşilor. Intovărăşit cu Bucov şi cu armata acestuia apoi cu oficialitatea şi cu toţi pandurii, a răpit biserici, a incendiat mănăstiri, oamenii au fost bătui până la sânge, au fost târaţi legaţi preoţi, preotese şi copii sugaci în ger de iarnă, încât cei mari au degerat, iar cei mici au îngheţat la sânul mamei lor. Preotul Molnar a fost legat de picioare cu capul în jos... şi totuşi acest „sfânt Aron”, ca şi „sfântul Atanasie”, precum şi opera lor „sfânta unaşie” sunt preamărite de papistaşii unişi răslăţiţi în massa mare a ortodoxismului românesc.

Concluzia celui din Craiova: Nu „sf. unire” a fost cauza *eficientă* a duşmăniilor între români, ci neunirea, pentru că *intenţia*

În săptămâna I se face adaptarea la viaţa de tabără şi introducerea în doctrina Serviciului social, organizarea de tabără, orientarea teoretică în viaţa de tabără, organizarea serviciului zilnic şi igiena taberei.

Pregătirea teoretică constă din arătarea că Serviciul social este o instituţie nouă, creată după cerinţele imperioase ale timpului, pentru a se putea activa, din partea întregii naţiuni, pe teren politic, social, economic şi cultural.

Căminul cultural: înfiinţarea, organizarea, funcţionarea lui, problema culturii sănătăţii, muncii, minţii, sufletului, conştiinţei naţionale etc.

Pentru expunerea programului şi aducerea lui la îndeplinire, pe lângă truda dlor conducători şi comandanţi ai şcolii, se va avea şi concursul conferenţiarilor din localitate şi al conferenţiarilor dela Fundaţiile Regale. —

Viaţa din tabără: Abia s'a început activitatea de tabără, şi domneşte o atmosferă de perfectă camaraderie între comandanţi şi echipieri.

Preoţii participanţi din Arhiepiscopia Sibiu la această şcoală sânt: Dumitru Biji-Ernst T. Mică, Gheorghe Mică-Şibot, Adam Borşei-Răcăştie, Adam Marcu-Rapolţel, Nic. Cigmăian-Simeria Veche, Remus Haneş-Ohaba şi Nerva Florea-Ghelar. — *Coresp.*

Cum se îngrijesc alţii de creşterea populaţiei. Guvernul italian se îngrijeşte foarte mult ca natalitatea în Italia să fie cât mai mare. Se înlătură pericolele care ar putea scădea creşterea natalităţii, ca emigraţiunea, plecarea la oraşe a populaţiei dela ţară, etc. În 1913 au emigrat din Italia 872.000 de oameni, în anul 1934 numai 68.461. Statul ajută pe toţi tinerii cari vor să se căsătorească şi nu au mijloace. Pentru fiecare copil tatăl obţine 50 până 150 de lire lunar, pe lângă alte ajutoare. Familiile cu copii mulţi sânt scutite de toate dările. Funcţionarii cari nu se căsătorească până la etatea de 30 de ani, sau nu au copii, trebuie să părăsească serviciul statului. În oficiile statului pot fi angajate numai 10% femei.

a fost ca între români să nu mai fie nici un neunit, iar dacă aceştia nu s'au dat pe breazda lui Kollonici, Baranyi, Hevenesi, Szunyog etc. să-şi părăsească legea, ei sunt de vină — deci ei şi credinţa lor neunită sunt cauza eficientă a suferinţelor lor.

Aceasta e argumentaţia şi mentalitatea savantului şi papistaşului dela Craiova. Aci e locul să-i răspund de unde ştiu că Dr. Wladimir Guette, care a scris cel puţin 200 volume de ştiinţă profundă teologică, este un savant. Apoi am greşit, dansul este savantul.

Suntem totuşi curioşi şi dornici să ne dovedească ceva din cele susţinute, nu numai să le afirme. Bunăoară am vrea să ştim că dacă toţi românii au fost uniţi, iar ortodocşii au format abia o mică fracţiune, cum îşi explică faptul că această masă de uniţi nu cerceta biserica unită nici la îndemnul drăgăstoase ale pandurilor şi considera pe preotul unit de spurcat? Iar dacă fratele susţine că unaşia s'a făcut exclusiv din convingere religioasă, cum să face de această convingere cu toată agitaţia câtorva sărbi şi greci, s'a putut întoarce împotriva preotului „care a botezat, a cununat, a dat sfânta cuminecătură” — după spusa cucernicului coleg — credincioşilor săi? Vor fi fost şi aceştia nişte credincioşi ca şi ortodocşii scăpătaţi şi pripaşi prin periferiile Craiovei, pe cari dansul cu anumite momeli i-a dus în biserica unită, unde le-a stors jurământ că nu vor mai intra în biserica ortodoxă, dar cari credincioşi, după aceea, au fugit de dansul făcându-şi sfânta cruce, (Vezi Rev. Teol. Nr. 2—3 din anul acesta.)

În numărul 25 al Unirii — sperăm că e articolul de încheiere — omonimul meu dela Craiova mai ţine odată să stropească cu noroi pe bulgarul Teoctist, pe imoralii

Cuvinte regale

«Sufletul care s'a ridicat din osemintele celor căzuţi pe această câmpie, să fie strajă şi îndemn sufletesc celor astăzi în viaţă, căci prin credinţă, prin dragoste de neam, prin jertfa solidară a celor mici şi mari se desăvârşesc gloria şi veşnicia României de mâne». — (Din cuvântarea M. Sale Regelui, rostită cu prilejul desvelirii Mausoleului dela Mărăşeşti).

Nr. 9207/939

În cauze militare

Se aduce la cunoştinţă tuturor celor interesaţi, spre ştire şi conformare, comunicatul ce urmează, transpus nouă de Ministerul cuitelor şi artelor, Serviciul M. O. N. T. şi A. P., cu Nr. 634, din 1 August 1930.

COMUNICAT

«Marele Stat Major aduce la cunoştinţă tuturor ofiţerilor de rezervă care nu au situaţia militară complet clarificată, adică acei care nu cunosc precis unitatea în care contează, sau acei care au primit ordine de chemare pentru mobilizarea 1939/1940 dela mai multe unităţi, să se adreseze în scris M. A. N., Direcţia personalului Biroul 6 ofiţeri de rezervă, cerând lămuriri. Vor arăta totodată în cuprinsul cererei, starea lor civilă şi ultimul domiciliu stabil.

Autorităţile civile şi întreprinderile particulare sunt rugate a verifica situaţia militară a ofiţerilor de rezervă, funcţionari în instituţia sau întreprinderea respectivă şi a obliga pe acei cu situaţia neclară să-şi limpezească definitiv această situaţie.

Totodată se aduce la cunoştinţă că atunci când se va constata că un ofiţer de rezervă nu cunoaşte unitatea în care contează va fi deferit justiţiei militare».

pt. conformitate:

Gh. Petrescu

Sibiu, 11 August 1939.

Consiliul Arhiepiscopesc

Iorest şi Sava Brancovici, pe hoţul ordinar de Nagyszeg, pe impostorii şi agenţii de Visarion, Sofronie, Popa Cosma, şi Popa Ioan din Aciliu, „cari s'au lăsat conduşi de greci, de sărbi şi de maghiarii calvini pentru a strica unitatea dreptei credinţe refăcută în 1700».

Să vedem ce ne spune dl Iorga despre unii din cei calomniati. Asupra lui Teoctist am stăruit în cârticica mea şi am arătat — bazându-mă pe dl Iorga şi Melchisedec — că nu a fost deloc bulgar, ci român neaoş, boier mare din viaţa domnească. Iar dacă surdul nu aude, ce să-i faci?

Mitropolitul Ilie Iorest, un fost călugăr putnean, cu întinse legături în Moldova, pe timpul sinodului anticalvinesc din Iaşi, ţinut în 1642, a fost luat la ţintă de principele ardelean Rákoczi. Ca să-l poată delatura l-a dat în judecată în faţa unui sobor de calvini cu porunca să-i caute nod în papură, pentru a-l putea izgoni. Soborul a găsit că vlădica românesc e un om stricat şi imoral, căruia îi place să-şi petreacă cu femeile tinere şi frumoase, (N. Iorga o. c. v. I, pg. 327, după Cipariu 629). Iorest isgonit mai mult pentru apărarea credinţei, decât pentru neîntemeiatele acuze — susţinute azi şi de cucernicul duşman al ortodoxiei din capitala Olteniei — s'a dus în Moldova, unde provăzut cu scrisori de recomandare din partea clerului, a plecat spre curtea ţarului. „Acest om nu putea fi un stricat şi un netrebnic, odată ce întreg clerul moldovenesc din acel timp îi luă în scris apărarea”, (N. Iorga o. c. I, 328).

Aceeaşi soartă a avut-o şi Sava Brancovici care, pentru legăturile sale cu ţara românească şi pentru tendinţa sa de-a apăra cât poate ortodoxia de calvinism, a trebuit ca în luna Iulie 1679 — la ordinul lui Apaffy, — să fie osândit de către câţiva protopopi. Acuza era că nu caută de catehism şi de tipografie, „apoi pentru a mai

INFORMAȚIONI

Știre personală. I. P. S. Să Mitropolitul nostru Nicolae a plecat Vineri, 11 I. c. la Karlsbad, pentru a-și căuta sănătatea.

Telegramă. Dl Dr. Sever Pop, primarul Sibiului, a adresat dlui *Eugen Titeanu*, subsecretar de stat al propagandei, următoarea telegramă: „In numele cetățenilor municipiului Sibiu îmi permit a vă exprima respectuoase felicitări și toată admirația pentru minunata operă de propagandă națională și culturală realizate sub directa Dv. îndrumare de *Caravana cinematografică culturală*. Primiți, Excelență, asigurarea deosebitului respect și devotament ce vă păstrăm”.

Mulțumită. Cele mai vii mulțumiri credinciosului primar al municipiului Sibiu pentru suma de 300.000 (treisute mii) lei înscrși în bugetul municipiului a. c., pe seama parohiei ortodoxe române Sibiu, suburbiul II. — *Comitetul parohial*.

† **Episcopul Ipolit Vorobchievici.** Prea Sfințitul episcop al Rădăuților, Ipolit Vorobchievici, a adormit întru Domnul în 5 August 1939, în vârsta patriarhală de 90 ani împliniți. P. S. Ipolit a condus arhidieceza Bucovinei atât în timpul boalei mitropolitului Vladimir Repta, cât și în timpul boalei mitropolitului Nectarie, precum și după moartea acestuia până la alegerea noului mitropolit. Calitățile sufletești ale dispărutului episcop au fost totdeauna mult prețuite de poporul dreptcredincios bucovinean. Săvârșirea din viață a veneratului păstor sufletească îndurerat profund toate cercurile din Bucovina. Prea Sfințitul Ipolit fusese și un neînfricat apărător al cauzei românești pe vremea când Țara fagilor se găsea sub stăpânire austriacă. În mormântarea i s'a făcut în 7 I. c. cu toată pompa arhierescă. Veșnică să-i fie pomnirea!

Organizarea căminului cultural orașenesc din Sibiu. Conducerea căminului cultural, al județului Sibiu, convoacă pe această cale pe toți funcționarii culturali de stat, județ și comună, precum și persoanele cari se înscriu pentru a da concurs în activitatea pe care urmează să o desfășoare Căminul cultural orașenesc, la prima *ședință de constituire* care se va ține Marți 22 August a. c. la ora 18 în sala de ședințe a „Astrei”. — Căminul cultural al județului Sibiu de sub direcția dlui Dr. *Liviu Ionaș*, profitând de prilejul deschiderii în localitate a primei *școli tabără*

mări puțințel scandalul și a da o umbră de îndreptățire pentru măsurile cele mai sălbatice și aceea că el ar fi trăit cu fiatoarea fratelui său însuși, unguoaica Ecaterina Tömösvári, care și după neam nu-i putea fi rudă, cum s'a adaus pentru a-l apăsa și mai mult”. (N. Iorga o. c. I, 371).

Și aceste acuze ridicate asupra venerabilului mitropolit Sava Brancovici sunt susținute de confratele dela Craiova.

Visarion a fost primit de satele românești din jurul Dobrei, Orăștiei și a Săliștei ca un Mântuitor din erezul pierzător de suflet al legii nemțești, (N. Iorga o. c. I—125). „Guvernul se inspăimântă de urmările pe care putea să le aibă propaganda lui, și sârbul, care vorbea însă foarte bine românește, oprit de-a merge mai departe, pieri...”. (N. I. 126).

Cam în acest timp s'a dus Inochentie în Roma, unde a destituit și escomunicat pe vicarul Aron și l-a înlocuit cu protopopul Nicolae Balomiri, care vedea în unire numai un act politic, din care motiv a trebuit să fugă în țara românească, (N. I. 127).

De sigur că românii țineau mult la vladica Inochentie, deoarece au văzut în el nu un iezuit fanatic, ci un dârz luptător pentru drepturile poporului. După îndepărtarea acestui purtător de mari nădejdi, unația a ajuns iar pe mâinile iezuiților și a cozilor de topor, deci e foarte explicabil că nemulțămirea creștea din zi în zi, până ce sub „blânda păstorire” a lui Aron a izbucnit în revolte în întreg Ardealul, Sătenii, unde erau forțați să jure pe cele 4 puncte, treceau în Moldova și în Țara românească, iar „dacă autoritatea încearcă să se amestece, gloatele îndrăzneau să lovească pe cei ce luau apărarea preotului unit, pus

de echipieri din cadrul Serviciului social, a organizat la librăria „Cartea Românească” din localitate o frumoasă vitrină-expoziție, în cadrele căreia se prezintă întreagă seria de publicații apărute sub auspiciile S. S. — Fundația culturală regală „Principele Carol”. Prin organizarea acestei vitrine-expoziție se oferă publicului sibiuan puțința de a cunoaște mai deaproape puterea de producție și valoarea publicațiilor Fundației regale.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminică, în 13 August 1939, va predica părintele *Iacob Bozocea*; ear Marți 15 August (Nașt. Născ. de Dumnezeu), va predica părintele consilier *Tr. Scorobef*.

Nr. 9246/939

Comunicat

Se aduce la cunoștință celor interesați, spre știre și conformare, adresa ce urmează, transpusă nouă de ministerul Cultelor și Artelor. Serviciul M. C. N. T. și A. P., cu Nr. 641, din 3 August 1939.

În conformitate cu ordinul Președintelui Consiliului de Miniștri, prin care ni se aduce la cunoștință că o parte din funcționarii administrației centrale și exterioare nu au încă situația militară clarificată, Vă rugăm să binevoiți a lua măsuri ca în termen de 30 de zile, toți funcționarii acelei instituții, să-și clarifice situația militară, făcându-vă dovada că în termenul mai sus fixat și-au îndeplinit toate obligațiunile puse lor de legile militare și comunicat la timp prin radio și presă.

Acei cari după expirarea termenului acordat, vor fi găsiți în neregulă, vor fi imediat îndepărtați din serviciu, suferind în acelaș timp și sancțiunile legilor militare.

Vă rugăm să ne comunicați de executare, spre a putea raporta Președinției Consiliului de Miniștri, rezultatul dispozițiilor luate de Dvs.

Exactitatea datelor comunicate nouă, precum și întârzierea răspunsului rămân pe seama Dvs.

p. ministru
N. C. Davidescu

p. Conducătorul serviciului
Nicolae Ceat

Sibiu, 11 August 1939.

Consiliul Arhiepiscopesc

pe fugă”, (N. Iorga o. c. 128, Dr. A. Bunea: P. P. Aron, S. Dragomir o. c. pg. 150).

În scurt timp „așa zișii întorși la unire își făceau cruce cu groază la vederea preotului unit și n'ar fi călcat pentru nimic în lume în biserica legii sprijinite de cărmuire” (N. I. 129). Chiar noul episcop, P. P. Aron a fost nevoit să se refugieze în Sibiu din fața poporului revoltat.

Nu mai are rost să mai continăm cu înșirarea atâtor și atâtor dovezi, deoarece — cum am mai spus-o — surdul în zadar îi faci muzică. Confratele dela Craiova totuși susține că unația a fost cauza *eficientă* a dușmăniilor, că toți Românii au fost uniți din convingere religioasă, că „fracțiunea” ortodoxilor a crescut grație agitatorilor și multe alte năzdrăvăni, cari sunt în totală contradicție cu adevărurile istorice și cu realitățile vieții trăite.

Și totuși în fața acestui cucernic „sfânt dela Craiova” eu sunt falsificatorul, pervertitorul de adevăruri istorice, mincinosul, iar argumentele acestea de mare valoare și le încheie cu următoarele constatări savante și de o putere convingătoare indiscutabilă:

„Ai abuzat prea mult, omonime, de paciența noastră (ce păcat că nu mai sunt închizițiile!) și ne-ai cauzat durere văzându-te cum te recomanzi ca om onest și nu te-am aflat așa”. De sigur certificată de onestitate nu voi cere dela iubitul meu confrate dela Craiova, dar mă mir că ziarul Unirea din Blaj nu are de comunicat nimic acestui răutăcios colaborator, cel puțin în rubrica Telefonului.

Îată cum mă mai dojenește tinerelel papistașit: după ce îmi trage la îndoală sinceritatea cu care am scris cărticica mea:

Nr. 9269/1939 Ep.

Publicațiune

Se publică concurs pentru aprovizionarea internatelor Academiei teologice și Școalei ortodoxe de cântăreți din Sibiu pe durata anului școlar 1939/40 cu următoarele alimente.

1. Carne de vită, vițel, porc, oaie, miel, untură topită, osânză, slănină crudă și slănină afumată — toate de prima calitate.

2. Mezeluri.

3. Coloniale.

Reflectanții vor înainta oferte în scris până la 28 August a. c. la Consiliul arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, unde se pot lua zilnic informațiuni.

Ofertele pentru carne vor fi însoțite de garanție de lei 5000 (cinci mii) în numerar.

Consiliul arhiepiscopesc își rezervă dreptul de a alege liber dintre ofertanți. Sibiu, 11 August 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

[60] I—1

Publicare de licitare

Comitetul parohiei Sibiu suburbiul II Lazaret, cu aprobarea Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 6033—939, dă în licitație publică pentru a treia oară în 29 August 1939, ora 12, în capela bisericii, strada Vasile Lupu 44, cu oferte închise și sigilate, zidirea unei biserici în Sibiu.

Lucrarea se va face numai din roșu, conform devizului. Participanții vor depune odată cu oferta și o garanție de 5% din valoarea devizului, în numerar sau efecte de stat.

Nu vor fi admisi la licitație decât antreprenorii diplomați.

În ofertele prezentate la licitație se va arăta de către concurenți că s'a luat cunoștință de caetul de sarcini al lucrării în chestiune.

Ofertele neînsoțite de garanția legală nu vor fi luate în considerare.

Caetul de sarcini, devizul și planurile se pot vedea în fiecare zi la președintele comitetului de construcție în Sibiu strada Vasile Lupu 92.

Sibiu, 10 August 1939.

Președinte: O. Dragoș
Secretar: N. Vinerean

Tribunalul Sibiu, secția I-a

Dos. Nr. P. J. 2991/1937

(13) I—1

Extract

Tribunalul Sibiu în baza dispozițiilor art. 93 legea persoanelor juridice și ținând seama și de procesul verbal al adunării generale din 31 Ianuarie 1939 a admis prin deciziunea Nr. P. J. 2991/1937 din 5 Mai 1939 în calitate de membru în comitetul de conducere al Asociației de turism „Brădetul” din Sibiu, pe preotul I. Hânzu din comuna Cacova în locul dlui I. Muțiu, iar ca secretar pe dl Ioan Chirtea din Sibiu în locul decedatului N. Bembea.

Sibiu, 24 Iulie 1939.

I. Tănăsescu, grefier.

Parohia ortodoxă română din Petrești-Alba

(59) I—1

Publicare de licitație

Parohia ortodoxă română din Petrești-Alba publică licitație pe ziua de 27 Aug. 1939 ora 11 a. m. la oficiul parohial ortodox român, darea în arandă a terenului „Zăvoiu”, pe care să se construiască una moară, compusă din 2 părechi pietre pentru măcinatul porumbului, precum și una păreche pietri și dublu valț pentru măcinatul grâului făină integrală, conform planurilor și devizele aprobate de Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu. Toate autorizațiile necesare le posedă parohia.

Valoarea lucrării este de 1.742.000 lei, în schimbul căreia va avea arandă morii pe un anumit număr de ani. Moara va avea regim țărănesc. Pe lângă oferte se vor depune garanție de 5%.

Antorizațiile, planurile, devizele, caietele de sarcini se pot vedea zilnic la oficiul parohial.

În caz că licitația I nu va avea rezultat, se va ține a II-a licitație în 10 Septembrie 1939 și a III-a licitație în ziua de 24 Sept. 1939 la aceeași oră și loc.

Cheltuielile de deplasare privesc pe concurenți.

Petrești-Alba, la 25 Iulie 1939.

Pr. Ioan Cărpinișanu
președinte.

Ioan Luca
epitrop.

Citiți, sprijiniți și răspândiți ziarul
Telegraful Român

„Să-ți ajute Dumnezeu și voința ta ca așa să porcezi în viitor, căci până acum ai făcut tocmai contrarul. Ți-am dovedit până la plictiseală”.

Mi se pare că cucernicul meu confrate e cam iritat și mă tratează ca și când eu aș fi ud după urechi și nu dânsul. Mi se mai pare că îi lipsesc și cei 7 ani de acasă, unde în fragedă copilărie să învață anumite reguli de bunăcuviință. Ori cum va fi, am impresia și convingerea că adversarul meu e tare enervat și supărat și în urmăre încearcă să-și descarce nervii asupra mea. Eu am mai spus într'un loc că celce să irită și stropește, de regulă nu are dreptate, și i-am mai dat odată sfatul ca să-și descarce nervii prin anumite locuri publice, prin cărciumele mahalalelor capitalei Olteniei. Ori apoi să mai meargă odată la Roma, unde pe lângă puțină carte să învețe și puțină omenie.

Incolo mi-a dovedit totul până la plictiseală. Îl rog însă să nu afirme, ci să-și dovedească cu oarecare dovezi plauzibile. Deci, pe lângă cele afirmate numai, să nu se plictisească și să facă dovada următoarelor afirmații:

1. Să ne dovedească cum am fost românii salvați din ghiarele bulgarilor de cătră unguri la îndemnul papilor.

2. Ce rol însemnat au avut episcopii catolice în principatele române, de le atribue cucernicul dela Craiova o așa mare importanță, câtă vreme dl Iorga, ca și canonicul Dr. Bunea, le ridiculizează.

3. Mitropolitul Teocist a fost neaoș român, susține și dovedește dl Iorga și ep. Melhisedec, câtă vreme marele istoriograf dela Craiova are părere fără dovezi serioase că a fost un bulgar.

4. Mitropoliții Iorest și Sava Brancovici, tot fără dovezi — decât doar cu niște calomnii ordinare — sunt înfățișați ca imorali, câtă vreme istoriografi serioși ca dl Iorga, dl Dr. Lupaș, dl S. Dragomir etc. îi înfățișează ca oameni plini de virtuți.

5. Când s'a făcut unirea, cum s'a făcut din convingere, câtă vreme actul de unire precizează că legea să rămână pe loc.

6. Dacă toți românii au primit unirea, cum se face că din primele zile ale ei preoții uniți au fost huiduiți de popor și chiar Atanasie și Inochentie Micu au regretat nefastul pas și au voit să-l părăsească.

7. Cum se face de colegul consideră de argumente și astfel de expresii: unirea a fost proiectată, sau a fost planuită așa și așa, apoi că nu ea e eficienta dușmăniilor între români. Ce vrei cu aceste?

8. Pentru care motiv ridică în slavă pe P. P. Aron, câtă vreme hulește pe Visarion, pe Sofronie, pe Molnar, pe Nagy-szegy și pe alți ortodocși fără nici o dovadă serioasă?

Ași mai avea unele întrebări, dar deocamdată nu le înșir, ca nu cumva să plictisesc prea mult pe simțitorul meu coleg dela Craiova.

Deocamdată mă feresc de atacuri personale, cu cari am fost tratat de cătră cucernicul meu omonim, dar totuși îl rog să-și citească fotografia descrisă de cătră preotul prof. Dr. Gh. Chia din Craiova în Revista Teologică din Sibiu Nr. 2—3 din anul acesta, sub semnificativul titlu: Inșinările unui iezuit.

Sibiu, 10 Iulie 1939.